

«Вправи на розвиток орієнтування в просторі»

Просторове орієнтування – це складний системний механізм, в основі якого лежать процеси сприймання та уявлення, беруть участь зоровий, слуховий, кінестетичний аналізатори (відчуття положення і руху тіла та його частин)

Мета:

розвиток вмінь і навичок самостійної роботи і орієнтації у просторі

Завдання:

- знання власного тіла;
- розрізнення просторових ознак і відношень предметів;
- сприймання простору й оцінювання відстані;
- визначення віддаленості предмета та його місцезнаходження;
- орієнтування в просторі;
- визначення просторових відношень між предметами.

Компоненти просторового орієнтування:

ознаки

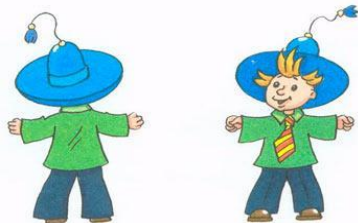
- ❖ форми
- ❖ величини

відношення

- ❖ напрямки
- ❖ положення
- ❖ віддаленість

Етапи розвитку практичного орієнтування у просторі (за Л.І.Плаксиною)

I етап - орієнтування «на себе»:

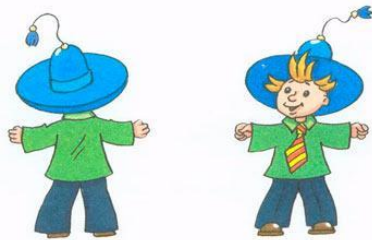
вміти розрізняти і правильно називати частини свого тіла, їх розташування, орієнтуватися у кімнатах, розрізняти ознаки предметів за допомогою зору, орієнтуватися із залученням дотику, слуху, нюху.

II етап - орієнтування «від себе» (точка відліку - власне тіло):

мати уявлення про верхню і нижню, передню і задню, праву і ліву сторони тіла, ознайомлення з поняттями: далеко, близько;

III етап - орієнтування «розташування»:

словесне позначати розташування предметів у найближчому просторі з точкою відліку від себе, знаходити, пересуватися в у названих напрямках, визначати сторони предметів.

Етапи розвитку практичного орієнтування у просторі (за Л.І.Плаксиною)

IV етап - орієнтування по схемі:

визначати напрямок розташування предметів, що знаходяться на значній відстані від них, позначати розташування предметів відносно один одного в навколишньому середовищі (стоїть, висить, тощо); позначити напряму руху

V етап - самотійне складання схем простору:

подумки уявляти себе на місці, порівнювати розташування предметів у реальному просторі з їх відображенням у дзеркалі, використовувати та позначати просторові відношення прийменниками і прислівниками, виділяти в навколишньому просторі предмети, які є орієнтирами.

Дидактичні завдання:

Гра «Дзеркало»

Мета: закріпити вміння орієнтуватися «на самому собі», знати частини тіла, розрізняти праву і ліву руку, розвиток уваги, пам'яті, діяти за алгоритмом.

Завдання: діти стоять вільно перед педагогом, який пропонує їм стати «дзеркалом» і повторювати всі його рухи. Діти відображають рухи вихователя. Спочатку даються нескладні рухи, а потім їх можна ускладнити.

Матеріал: просторова кімната, набір підготовлених рухів, в якому задіяні всі частини тіла.

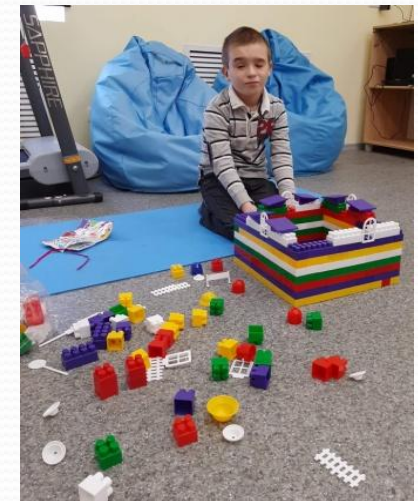
Дидактичні завдання:

«Вгадай, що загадали»

Мета: закріпити вміння орієнтуватися «від себе», формувати уявлення про ознаки розмірів предметів, розвивати мислення, спостережливість, пам'ять, увагу.

Завдання: іграшки необхідно розкласти навколо (попереду, ззаду, зліва, справа). Загадати одну з іграшок, яку ж треба і відгадати. Для цього пропонується визначення: вона перед тобою (за тобою, попереду) вона має розмір (велика, маленька, коротка, довга). Дитина називає іграшку, що знаходиться в зазначеному напрямку.

Матеріал: будь-які предмети, іграшки різного розміру.

Дидактичні завдання:

Гра «Знайди гараж за схемою»

Мета: розвиток орієнтуватися на площині за допомогою схеми, простежуючи функції око – рука; вивчення назв транспорту, вміння диференціювати легковий та вантажний; формувати правильне називання кольорів та їх відтінків; розвиток зв'язного мовлення.

Завдання: за допомогою схеми діти орієнтуються в малому просторі: "Їдуть" до гаража, відкривають кольорові "ворота", називаючи колір (рожевий, червоний, малиновий, салатовий, зелений, болотний, блакитний, синій, фіолетовий) машину, визначають вид транспорту - легковий чи вантажний.

Матеріал: "гаражі" з кольоровим воротами, кольорові фішки, схеми шляхів до "гаражів".

Дидактичні завдання:

Вправа-гра “Цуценя”

Мета: наслідування мовленнєвому зразку педагога, розвиток уявлення про взаємозв'язок між змінами позиції, вміння розрізняти просторове орієнтування -в, -на, -біля, -за, -під, -поза, -поміж, розвиток уваги.

Завдання: перед дитиною розкладаються картки, педагог називає картинку із місцем знаходження цуценя: за будиночком, поміж будиночками, біля будиночку, під будиночком і т.д. Дитина має віднайти названі варіанти на картинках та відтворити мовленнєвий зразок педагога.

Матеріал: кольорові картки з будиночками та цуценятком.

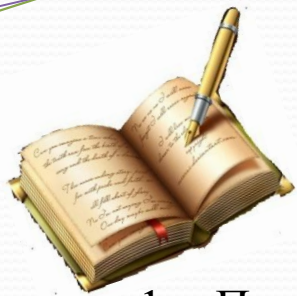
Рефлексія, підведення підсумків

Просторова орієнтація

запорука успішного навчання. Розвиток просторових навичок має бути систематичним. Від того, наскільки точно дитина сприймає навколишній світ, як вона у ньому діє, залежить точність і адекватність її уявлень про цей світ.

Граючись – навчаємося...

Список використаної літератури:

1. Плаксина Л.І. Теоретичні основи корекційної роботи для дітей з порушенням зору (Plaksyna L.I. Teoretychni osnovy korektsiynoyi roboty dlya ditey z porushennyam zoru)
2. Офіційний сайт початкової школи № 44 Полтавської міської ради <http://lebidka.com.ua/news/a-312.html>
3. Навчально-виховні програми та методичні рекомендації для спеціальних дошкільних закладів для дітей з вадами зору. – К. : ІЗМН, 1996.
4. Філіп'єва Олена Володимирівна - тифлопедагог вищої категорії. https://dnz155.at.ua/publ/didaktichni_igri_ta_posibniki/didaktichni_igri_dlya_rozvit_ku_orientuvannja_v_prostori_dlja_ditej_z_vadami_zoru/8-1-0-62

